

Gymnasieskolans betygsuppgifter 2016

UF0102

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	8
1.2	Fullständighet	8
B.2	Tillförlitlighet	8
2.1	Tillförlitlighet totalt	8
2.2	Osäkerhetskällor	8
2.2.1	Urval	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	10
B.3	Aktualitet	10
3.1	Frekvens	10

3.2	Framställningstid.....	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	10
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	11
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation.....	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Uppl ynningstjänster.....	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja



För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Malin Forsberg
Telefon: 010 – 479 69 61
Telefax: 010 – 479 70 82
E-post: skolstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och förordningar (1992:1083) om viss uppgiftsskyldighet för huvudmän inom skolväsendet m.m. Skolverket har föreskrivit om vilka uppgifter som ska lämnas till Skolverket i SKOLFS 2011:142, senaste ändring 2016:65.

Enligt ovanstående dokument gäller uppgiftsskyldighet för följande:

- Gymnasieexamen för de elever som avslutat gymnasieskolans program eller International Baccalaureate.
- Elever i årskurs tre som inte erhållit gymnasieexamen: studiebevis.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Sekretess gäller för personuppgifterna i undersökningen. Uppgifter som behövs för forsknings- eller statistikändamål får dock efter särskild prövning lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående lider skada eller men.

Registerutdrag från undersökningens datamaterial lämnas på begäran i enlighet med personuppgiftslagen.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Tills vidare sparas datamaterialet på Statistiska centralbyrån.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det skall ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Undersökningen är en totalundersökning av betygsuppgifter för årets avgångselever från kommunala, landstingskommunala och fristående skolenheter, ej särskolor eller Komvux. Uppgifterna har samlats in sedan början av 70-talet (individnivå).

Sedan läsåret 2001/02 sker insamlingen i samarbete med Universitets- och högskolerådet – UHR (tidigare Verket för högskoleservice – VHS).

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

A.12 Uppläggning och genomförande

SCB genomför insamlingen på uppdrag av Skolverket och det är Skolverket som ansvarar för publiceringen.

Insamlingen av gymnasieskolans betygsuppgifter är en totalundersökning med SCB:s register över skolenheter som ram. Populationen är samtliga elever som aktuellt läsar gått i avgångsklassen i gymnasieskolan i kommunala, landstingskommunala och fristående skolenheter med kommun- eller statsbidrag.

Insamlingen sker i samarbete med UHR, från vilka SCB erhåller ett betygsregister i mitten av augusti. De skolenheter som inte är anslutna till UHR lämnar själva uppgifter om betygsuppgifter direkt till SCB.

För elever som återfinns i årskurs 3 aktuellt år, men som inte tar ut gymnasieexamen och som inte återfinns i årskurs 3 efterföljande läsår, samlar SCB in studiebevis.

Då SCB/Skolverket använder registret för att framställa statistik, t.ex. antal elever på vissa studievägar/inriktningar som erhållit betygsuppgifter, är kvalitetskraven på materialet höga. Detta innebär att SCB genomför en omfattande granskning av materialet och om nödvändigt återkontaktar skolenheter för att göra vissa upprättningar. Uppgifter om giltiga studievägar samt kurskoder tillhandahålls av Skolverket.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är i dagsläget inplanerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga elever som avslutat gymnasieskolans program eller erhållit studiebevis, gymnasieintyg eller International Baccalaureate med gymnasieexamen eller motsvarande aktuellt år i kommunala, landstingskommunala och fristående skolenheter med statsbidrag. Elever inskrivna i gymnasiesärskolan ingår inte i redovisningen. Observationsobjektet är elev som tagit ut ett examensbevis eller motsvarande från gymnasieskolans program eller International Baccalaureate aktuellt år. Enligt Gymnasieförordningen (2010:2039) och dess övergångsbestämmelser får inte slutbetyg utfärdas av gymnasieskolor till elever efter 1 juli 2015, vilket innebär att det i årets insamling endast finns elever med betygsuppgifter enligt den gymnasiereform som trädde i kraft 1 juli 2011 och inga elever med slutbetyg enligt gymnasiereform Lpf 94.

1.1.2 Variabler

Följande variabler ingår i statistiken:

Genomsnittlig
Betygspoäng (GBP)

Summan av kursernas poäng viktade med betyget dividerat med totalpoäng. Från och med 2010 beräknas den genomsnittliga betygspoängen endast på kurser som ingår i det fullständiga programmet.

Genomsnittlig betygspoäng för examensbevis beräknas enligt ny metod i och med gymnasiereformen Gy2011.

Enligt den nya metoden beräknas genomsnittlig betygspoäng genom att poäng tilldelas för vart och ett av en elevs kursbetyg. Betyget A i en kurs ges värdet 20 poäng, betyg B 17,5 poäng, betyg C 15 poäng, betyg D 12,5 poäng, betyg E 10 poäng samt betyg F 0 poäng. Poängen per kurs multipliceras sedan med kursens omfattning i gymnasiepoäng. Summan av de viktade kurspoängen divideras sedan med 2400, vilket är den total mängden gymnasiepoäng som eleven betygssätts ifrån F till A. Gymnasiearbete och kurser lästa inom utökat program exkluderas från beräkningen. Observera att genomsnittlig betygspoäng inte är samma mått som meritpoäng som används vid antagning till universitet och högskolor. I beräkning av genomsnittlig betygspoäng ingår aldrig utökade kurser eller kurser som ger extra meritpoäng (exempelvis vissa kurser i moderna språk).

Grundläggande
behörighet

Grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier

Kurser

Exempel på kurser som redovisas separat är matematik, svenska, engelska,

Kursbetyg

A-E (= godkänt), F (= icke godkänt)

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Huvudman

Anger vilken huvudman en skola har; kommun, landsting eller fristående.

Gymnasieprogram

Det finns 18 nationella gymnasieprogram och 5 introduktionsprogram, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål samt International Baccalaureate.

Kurser

Exempel på kurser som redovisas separat är matematik, svenska, engelska,

Utländsk bakgrund

Utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

Svensk bakgrund

Inrikes födda med minst en inrikes född förälder

Kön	Kvinnor, män
Kommun	Elevens folkbokföringskommun
Kommun för skola	Kommun där skolan är belägen
Län för skola	Län där skolan är belägen
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	Förgymnasial, gymnasial, eftergymnasial utbildning samt forskarutbildning
Nyinvandrad	Invandrad under de senaste fyra åren

1.1.5 Referenstider

Statistiken omfattar betygsuppgifter utfärdade 1 juli 2015 – 30 juni 2016. Detta omfattar alla kurser som eleven erhållit betyg i.

1.2. Fullständighet

Statistiken omfattar samtliga elever som erhållit betygsuppgifter från gymnasieskolan läsåret 2015/16, inklusive elever i svenska utlandsskolor. Statistiken omfattar inte betyg för elever i gymnasiesärskolan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den allmänna bedömningen är att statistik på riks, läns och kommunnivå håller hög kvalitet. Svartsbortfall av skolenheter eller elever som erhållit betygsuppgifter senare än terminsslutet och inte inrapporteras till SCB förekommer men i låg utsträckning.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Uppgifter om elevers betygsuppgifter eller motsvarade inkommer till SCB från UHR (Universitets- och högskolerådet). För de skolenheter som inte är anslutna till UHR eller som har utfärdat nytt grundskolebetyg utgörs urvalsramen av skolenheter i SCB:s skolenhetsregister som har elever i gymnasiets årskurs 3 eller 4 enligt registret över elever i gymnasieskolan. Om en skola inte har elever i årskurs 3 eller 4 men har elever som erhållit betygsuppgift och detta inte rapporteras via UHR utgör dessa elever en undertäckning i statistiken. Inga studier har genomförts särskilt kring detta men erfarenheten visar att det i förekommande fall rör mycket få elever. Samtliga administrativa källor anses ha god täckningsgrad.

2.2.3 Mätning

Huvuddelen av uppgifterna om gymnasieskolans betygsuppgifter samlas in via Universitets- och högskolerådets betygsdatabas. Skolenheter som inte har avtal med UHR eller utfärdat nytt grundskolebetyg lämnar själva uppgifter direkt till SCB. Merparten av de skolenheterna lämnade betygsuppgifter till SCB via datafiler alternativt webbenkät. Inga studier har genomförts särskilt för att undersöka eventuella mätfel men inget finns som tyder på att det skulle förekomma mätfel som påverkar statistiken nämnvärt.

Instruktioner, kodförteckningar och mallar för uppgiftsinsamling finns på SCB:s webbplats, <http://www.scb.se/gymnslutbetyg>.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

För läsåret 2015/16 finns inga kända bortfall. Det finns en viss risk att uppgifter för elever som tagit ut gymnasieexamen senare än terminsslutet inte inrapporteras till SCB. En grupp som är särskilt påverkad är elever som läser International Baccalaureate (IB), då dessa inte erhåller sina Diploma förrän senare under sommaren.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. Huvudmannen rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler så som födelseland, hemkommun och föräldrarnas utbildningsbakgrund saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns i föräldrarnas utbildningsbakgrund också pga. att uppgift saknas i utbildningsregistret för många utrikes födda personer. För elever som tagit ut gymnasieexamen eller liknande 2015/16 rör det sig om 1581 elever där uppgifter om båda föräldrars utbildningsbakgrund saknas.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Inför statistiken över gymnasiets betygsuppgifter bearbetas inkommit material maskinellt enligt i förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samgranskning mot registren över elever i gymnasieskolan. Vidare kontrolleras bl. a. felaktiga studievägs-koder och kurskoder med hjälp av studievägsregistret samt kursregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, dubletter etc.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall för urvalsosäkerheter beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från den senaste referenstidpunkten till publicering är ca 6 månader.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Statistiken från och med 1997 till och med 2010 är jämförbar. 1 juli 2011 trädde en ny gymnasiereform (Gy11) i kraft. Den gällde läsåret 2011/12 för elever som gick i årskurs 1. Flera förändringar har skett i och med gymnasiereformen. I samband med gymnasiereformen har även nya program och en ny betygsskala införts. Från och med 2014 påbörjas en ny tidsserie då elever som avslutar gymnasieskolans nationella program med examensbevis finns med i statistiken.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken presenteras på länsnivå, kommunnivå och i vissa fall skolnivå. Jämförbarheten mellan grupper anses generellt vara god. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken passar bra att sammanvända med annan statistik inom skolan, exempelvis elever i gymnasieskolan, övergång till högskolan, pedagogisk personal etc.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning”, ”Barn, elever, personal och utbildningsresultat - jämförelsetal för skolhuvudmän” och ”Beskrivande data” samt i databasen SIRIS.

Ovanstående publicering sker på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se respektive <http://sir.is.skolverket.se/siris/>.

5.2 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

Möjlighet finns även att ta fram dynamiska tabeller i databasen SIRIS. Där presenteras uppgifterna på riks, kommun- och skolnivå, se <http://sir.is.skolverket.se/siris/>.

5.3 Dokumentation

Statistiken dokumenteras enligt SCB:s dokumentationssystem och i samråd med Skolverket. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, Beskrivning av statistiken (BaS). Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata (MetaPlus). Samtliga dokumentationer publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0102.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-52 73 32 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se.